

ΑΠΟ ΤΗΝ "ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΗΝ ΕΠΟΠΟΙΑΝ,, ΤΟΥ ΓΡΑΝΙΤΣΑ

[Είνε λιαν γνωστὸν καὶ ἀγαπητότατὸν τὸ ὄνομα τοῦ Στεφάνου Γρανίτσα εἰς τὸν παρ' ἡμῖν δημοσιογραφικὸν κόσμον.

Ως χρονογράφος, ὡς εὐθυμογράφος, ὡς λεπτὸς σατυριστής, ὡς καλλιτέχνης διουμελιωτικῶν τραγουδιῶν, ὡς ζωγράφος τῆς ζωῆς τῶν βουνῶν, ἡ δοποὶα τὸν ἐμπνέει, μᾶς ἔχει δώσει ἐν ὑφοῖς ἀπὸ τὰ ὁραιότερα, πρωτότυπον, δυνατόν, ἐπαγωγόν. Μερικά διηγήματά του καὶ μία σειρά τραγουδιῶν δημοσιεύεται εἰς τὰ «Παναθήναια» ἐνεποίησαν ἀληθινὴν ἐπιληξιν εἰς τοὺς φιλολογικοὺς κύκλους. Ο φίλτιτός μας συνεργάτης κ. Νικβάνας τὰ κατέταξε παραπλεύρως μὲν ἐκεῖνον τοῦ Κρονστάλλη. Διὰ τὸν παρόντα πανγγυρικὸν τόμον τοῦ Ἡμερολογίου μᾶς ἀπέστειλε, λιαν ἀργὰ ἀτυχῶς, ἐν ζωντανὸν ἥθογραφικὸν διήγημα, ἐκτενές, τὸ δοποὶον λυπούμενα μὴ δυνάμενοι νὰ τὸ παραδώσωμεν ἐφέτος εἰς τὴν ἐντρύφησιν τῶν ἀναγνωστῶν μας, ἐπιφυλασσόμενοι διὰ τὸν προσεχὴ τόμον τοῦ 1911. Ως ὑποδιευθυ-

τὴς τοῦ «Χρόνου», ἔνεκεν τῶν πυκνῶν του δημοσιογραφικῶν ἀσχολιῶν, δὲν ἡδυνήθη νὰ ἀνταποκριθῇ ἐγκαίδως εἰς τὴν φιλικήν μας πρόσκλησιν, οὕτω δὲ μᾶς ἐστέόησε καὶ τὴς εὐκαιρίας νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς τὸ «Γραμματολογικὸν Λεύκωμα» τὴν εἰκόνα του. Ο κ. Γρανίτσας εἶνε νέος ἀκόμη καὶ τὸ ἐμπνευσμένον καὶ δημιουργικὸν κονδύλι του μᾶς ἐπιφυλάσσει βέβαια ἐπιληξις διὰ τὸ λαογραφικὸν ἰδίως είδος τῆς νεοελληνικῆς μας φιλολογίας. Πλὴν ἄλλων, ἐν ἔργον του ἐπικολυρικόν, ἀνέκδοτον, εἰς δὲ καταγίνεται ἀπὸ τριετίας, καὶ δύον σφύζει ἀδρά καὶ πολὺχος εἰς δλους της τοὺς κύκλους ἡ ζωὴ τῆς Ρούμελης (ἀρματωλισμός, θρῦλοι, ἡθη, λαϊκὴ ψυχὴ, γεωγραφικὴ καὶ ποιμενικὴ ζωὴ) δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ σημειώσῃ ἐποχὴν εἰς τὴν σύγχρονον γραμματολογίαν. Ἀποσπῶμεν ἐξ αὐτοῦ τὸ κάτωθι ὑπὸ τὸν τίτλον : «Ο Συχαριάτης.»]

Ο ΣΥΧΑΡΙΑΤΗΣ *

ΠΩΤΑΤΕ τὸν αὐγερινό, τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι,
"Αν εἶδαν τέτοιο μορφοτιὸ καὶ τέτοιο καβαλλάρη.
Τὴν κούνα στράτα πάταγε κι' ἀράλυωντε τὸ χῶμα,
Πῶς τῆλταν καὶ τὰ γέρονταν τὰ μάκρουντεν ἀκόμα.

* Συχαριάτη λέγοντεν ἐκεῖνον, ποὺ φέροντε εὐχάριστα χαμπέρια, καὶ δὲ διοῖος παίρνοντεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δῶρον (συχαρίκια). Τιδιατέρως εἰς τὸν Ἀγῶνα δινόμαζαν Συχαριάτη τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Καπετάνιου, ποὺ ἐπήγαινε νὰ δώσῃ μήνυμα εἰς τὰ παλληκάρια του ποὺ καὶ πότε θ' ἀνταμοθύον διὰ ν' ἀρχίσουν ντουσφέκι.

Πάτησε καὶ τὸ κρούσταλλο κι' ἀνάβρυσε τεραῖ
 Κι' ἔρρουσε* μέσος στὴ λαγκαδία καὶ ωτῆσε κλαράκι :
 —Τάχα μᾶς ἥρθε ἡ Ἀρούξι, τῶμοοφο καλοκαῖτο ;
 Τὸν νοιάστηκε ὁ ξηρόλακκας καὶ κέντησε τὴ φτέρη
 Κι' ἔσμη βρυσούλα ἀπόμερα πικρὸν καῦμό χει στήσει :
 —Νῦνθε καὶ νᾶδωνε ὁ Θεός ἐδῶ νὰ γιοματίσῃ,
 Νὰ μὲ γεντῆ καὶ νὰ λονστῆ, νὰ φυάσῃ τὰ μαλλιά του,
 Νὰ ισκιώσῃ τὸ κανάλι μου, νὰ πάρω τῶνομά του.
 Κι' ἐκείδος ἀστράφτει στὶς λογγιές, πετάει στὶς βαλαώδαις
 Καὶ μέσος στὸν κάμπο χύθηκε τὶς αὐγινὲς τὶς ὄραις.
 *Αλαλη στέκει ἡ ἀργατιὰ μὲ τὸ τσαπί στὸ χέρι :
 Ποιός νᾶνε καὶ ποῦθ' ἔρχεται ; κανένας δὲν τὸ ξέρει.
 Καλοτυχᾶν' τὰ γειάτα του καὶ τάπι του θναμάζουν,
 Τὸν λένε νυφοδιαλεχτή, προξενητή τὸν τάζουν,
 Συνραφούωνται οἱ κοπελίες καὶ πιάνεται ἡ φωνή τους !
 *Ἄχ ! νᾶνταν καὶ νὰ πέξενε στὴν πόρτα τὴ δική τους !
 Κι' αὐτὸς σὲ ρούγα δὲ θωράει, δὲν παίρνει μονοπάτι,
 Σὲ παραβόλαν ώς πατάει κοντοχρατάει τάπι,
 Καλεῖ μὲ τὸ μαντῆλι του ζευγάδες καὶ σκαφτιάδες,
 Τζοπαναραϊόνς ποῦ κλάσιζαν μέσος στὶς δεντροκοφάδες,
 Σουράει κατ' ἀνάρροφαχα, ζερβιά - δεξιά του κράζει,
 Γυροβολιάζουν τ' ἄτι του, κρυφὰ τους κονθεντιάζει,
 Σφίγγει ξανὰ τὰ γκέμια του κι' εύτὺς καλοστρατίζει.
 Στὴν τσάπα καὶ στ' ἀλέτοι τῆς ἡ ἀργατιὰ γνοίζει,
 Αγαλινὰ περπάταγαν σκυμμένοι κάτ' τὸ χῶμα,
 Τό κάθε μάτι νείρεται, δὲν ἀρασαίρει στόμα.
 Κι' ἔνας ζενγᾶς ἀπόμερος ώς γύρονται στὸ ζευγάδι
 Ξάφρω στὴ μέση του ἄπλωσε κι' ἔλνει τὸ ζωνάρι,
 Τὸ σφιχτοδένει σὲ κλαρὶ κάτ' τὰ βουνὰ ἀγναντεύει
 Καὶ γύρα στὸ δεντρόκοφο λομόναχος χορεύει :
 «Βελούχια μου παράμορφα κι' Ὁξειὲς ζωγραφισμένες,
 Λινώστε τὰ χιόνια γλήγορα νὰ χορταριάσῃ ὁ τόπος,
 Τ' ἔχουν οἱ κλέφτες σύναξι γιὰ μακρυνό ταξεῖδι».

* ἔρρουσε — ἔρρευσε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ

Η ΑΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

«Η ἐπιστήμη ἔως τώρα μόλις ἔχει ἀνακαλύψει 142 ἐκατομμύρια ἀστέρων
 ἀνὰ τὸ ἄπειρον ! Πόσα ἀρά γε δισεκατομμύρια ἀκόμη τῆς εἶνε ἄγνωστα !

*

«Υπελογίσθη δτι, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ διανύσῃ τις δι' αεροπλάνου τὸ
 μεταξὺ Γῆς καὶ Ἡλίου διάστημα, θὰ ἔχρειάζετο πρὸς τοῦτο 280 διλό-
 κληρα ἔτη !